

Na osnovu člana 88. stav 2. Zakona o advokaturi Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 80/15.) Skupština Advokatske komore Republike Srpske na zasjedanju održanom 19. 03. 2016. godine usvojila je

KODEKS

ETIKE ADVOKATA ADVOKATSKE KOMORE REPUBLIKE SRPSKE

1. OSNOVNE ODREDBE

Advokatura je u svakoj ljudskoj zajednici od izuzetnog značaja, kao institucija pravnog sistema koja pruža pravnu pomoć radi odbrane pojedinačnog interesa, prava i slobode, kada su te vrijednosti ugrožene od zajednice kojoj pripadaju ili pojedinaca. Takva uloga advokature u zajednici pretpostavlja i zahtijeva stručnost i pozitivne etičke vrijednosti.

Posjednici zahtijevanih vrijednosti su advokati, koji te vrijednosti iskazuju u odnosu prema advokaturi, advokatskoj komori čiji su članovi, strankama i drugim učesnicima u postupcima u kojima učestvuju, sudovima, upravnim i drugim organima pred kojima postupaju kao punomoćnici, advokatima, licima koja su sa njim u radnom ili drugom poslovnom odnosu i javnošću.

Etičke vrijednosti advokata u Republici Srpskoj zasnovane su i na normi; ustavu, zakonu i drugim važećim propisima u zajednici u kojoj žive i rade, međunarodnim ugovorima i pravnim aktima kojima se uređuje i advokatura, i Statutu i Kodeksu etike advokata i drugim opštim aktima Advokatske komore Republike Srpske.

Svaki advokat radom i ponašanjem doprinosi percepciji o značaju, ulozi i vrijednostima advokature radi čega Advokatska komora Republike Srpske konstatuje i ustanovljava etičke vrijednosti u advokaturi u Republici Srpskoj.

1.1. Smisao, cilj i primjena Kodeksa etike advokata

Kodeks etike advokata Advokatske komore Republike Srpske utvrđuje načela i pravila ponašanja kojih su se, radi očuvanja dostojanstva i ugleda advokature, advokati članovi Advokatske komore Republike Srpske dužni pridržavati.

Prilikom obavljanja advokatske djelatnosti u inostranstvu, advokat je dužan ponašati se u skladu sa kodeksom advokatske etike zemlje u kojoj tu djelatnost obavlja ukoliko načela i principi tih kodeksa nisu u suprotnosti sa osnovama ovog Kodeksa i Kodeksima Međunarodne unije advokata i Evropske zajednice.

Kada advokat brani ili zastupa stranku na području Federacije BiH, dužan je postupati u skladu sa Kodeksom advokatske etike advokata Federacije BiH, ukoliko načela i principi tog Kodeksa nisu u suprotnosti sa načelima i sadržajem ovog Kodeksa.

Odredbe ovog Kodeksa koje se izričito odnose na advokate koji rade sami u svojim advokatskim kancelarijama na odgovarajući način primjenjuju se i na advokate koji rade u zajedničkim

advokatskim kancelarijama, advokatskim ortačkim društvima i advokatskim društvima kao i na strane advokate koji, u skladu sa zakonom, obavljaju advokatsku djelatnost na teritoriji Republike Srpske.

Kodeks se odnosi i na advokatske pripravnike i stručne saradnike za pravne poslove upisane u odgovarajuće imenike Advokatske komore.

Ukoliko za određeni slučaj ne postoji pravilo sa direktnim značenjem, Kodeks treba tumačiti služeći se analogijom ili po cilju i smislu njegovih opštih pravila.

Svako ponašanje advokata suprotno principima i pravilima ovog Kodeksa predstavlja povredu advokatske dužnosti i povredu ugleda advokature Republike Srpske.

Povreda pravila Kodeksa osnova je disciplinske odgovornosti advokata. Advokatska komora propisuje disciplinsku odgovornost i sprovodi disciplinski postupak zbog povrede pravila Kodeksa.

1.2. Načelo nezavisnosti i samostalnosti

1. Advokat zastupa nezavisno, a u skladu sa svojim uvjerenjima zasnovanim na pozitivnom pravu, pravnoj nauci i praksi, međunarodnim pravnim standardima, Statutu i Kodeksu.

2. Pri zastupanju stranaka advokat je dužan sačuvati svoju nezavisnost, a interes stranke smije štititi samo sredstvima koja su u skladu sa zakonom, dostojanstvom advokatskog poziva i dobrim običajima koji nisu u suprotnosti sa njegovom savješću.

3. Odluke o prihvatanju, načinu i prestanku zastupanja, advokat donosi samostalno.

4. Advokat je dužan odbaciti sve pokušaje uticaja na njegovu nezavisnost i samostalnost u obavljanju službe, a o takvim pokušajima potrebno je izvjestiti organe Komore.

5. Odstupanje od načela nezavisnosti i samostalnosti dopušteno je u mjeri koja je nužna za rad zajedničke advokatske kancelarije, advokatskog ortačkog društva i advokatskog društva.

1.3. Načelo stručnosti

1. Advokat je dužan u svom radu postupati stručno, sa znanjem za koje je stekao kvalifikacije. Advokat treba stalno da se stručno usavršava, prati propise, pravnu praksu i stručnu literaturu i da obnavlja, usavršava i proširuje svoje pravno i opšte obrazovanje.

2. Nedopušteno je i u suprotnosti je sa dostojanstvom advokata da na bilo koji način sarađuje sa nadripisarima. Svaki slučaj nadripisarstva, u koji se lično uvjerio ili za koji raspolaže vjerodostojnim dokazima, advokat je obavezan prijaviti Advokatskoj komori.

3. Advokat treba svojim stručnim znanjem pomagati drugim advokatima, a posebna je obaveza svih advokata da se zalažu u stručnom usavršavanju advokatskih pripravnika.

1.4. Načelo savjesnosti

1. Advokat je dužan svoju profesiju obavljati savjesno, odlučno, blagovremeno, uz punu posvećenost slučaju koji mu je povjeren i uz upotrebu svih svojih znanja i sposobnosti i svih pravno dopuštenih i opravdanih sredstava.
2. Na zastupanje ne smiju uticati politička i vjerska uvjerenja, niti nacionalna, rasna ili stranačka pripadnost.
3. Obavljanje poslova koje prema propisima i odobrenju za rad mogu obavljati samo advokati, advokat ne smije prenijeti na lica koja za to nisu ovlaštena i osposobljena.

1.5. Načelo povjerljivosti i poštenja

1. Odnos između advokata i stranke mora biti zasnovan na povjerenju što je jedan od bitnih preduslova za uspješno zastupanje.
2. Advokat treba stranku obavijestiti potpuno, jasno i iskreno o pravnoj ocjeni slučaja, procjeni izgleda za uspjeh i izvršavanju ili neizvršavanju svojih obaveza.
3. Advokat je dužan da se prema stranci i prema svima sa kojima kontaktira odnosi sa poštovanjem i ljubaznošću poštujući njihovo dostojanstvo. Pri tome mora čuvati svoju čast, moralni lik, nezavisnost i stručnost, tako da svojim ponašanjem djeluje uzorno i na druge.
4. U vršenju advokatske službe i ponašanjem u privatnom životu advokat treba čuvati ugled i boriti se za unapređenje i afirmaciju advokature kao samostalne profesije.

1.6. Načelo odgovornosti

1. U zastupanju stranke advokat je odgovoran za savjete koje je dao ili propustio da da, ili za mjere koje je preduzeo ili propustio da preduzme.
2. Advokat u svakom trenutku treba da bude svjestan svoje odgovornosti i da s njom uskladi svoje postupke, naročito kada se opredjeljuje između suprotstavljenih vrijednosti i interesa.
3. Advokat ne smije nuditi svoje profesionalne usluge, niti stranke sticati reklamom, nelojalnom konkurencijom, na nečastan ili drugi nedopušten način.
4. Odgovornost advokata ne odnosi se na posljedice rizika na koje je upozorio stranku, ako je stranka svojim potpisom ili na drugi pouzdan način izričito potvrdila da joj je na takav rizik ukazano, da ga je svjesna i da ga prihvata.

1.7. Načelo nespojivosti poslova

1. Advokat se ne može baviti poslovima koji narušavaju značaj i ugled advokatske profesije.
2. Nespojivo je sa advokaturom istovremeno obavljanje bilo koje druge profesije i djelatnosti, izuzev u oblasti nauke, književnosti, umjetnosti, pravnog obrazovanja, humanitarnog rada i sporta.

2. ADVOKATSKA TAJNA

1. Advokatsku tajnu predstavlja sve ono što je stranka povjerila advokatu ili što je advokat, u slučaju u kome zastupa, na drugi način saznao ili pribavio, u pripremi, tokom i po prestanku zastupanja. Advokatsku tajnu, pored saznanja advokata, predstavljaju i svi spisi, predmeti, zapisi i depoziti koji se nalaze u advokatskoj kancelariji.
2. Povjerljive informacije date advokatu u zastupanju pravnog lica ne smiju se upotrijebiti na štetu samog pravnog lica ili zainteresovanog člana iz sastava pravnog lica.
3. Advokat mora voditi računa i o tome da advokatsku tajnu čuvaju, na sveobuhvatan i odgovoran način, advokatski pripravnici, stručni saradnici za pravne poslove i druga lica koja rade u njegovoj advokatskoj kancelariji.
4. Obaveza čuvanja advokatske tajne proteže se na sve advokate u zajedničkoj advokatskoj kancelariji, advokatskom društvu i advokatskom ortačkom društvu i na sva lica zaposlena u tim oblicima organizovanja advokata.
5. Obaveza čuvanja advokatske tajne nije vremenski ograničena.
6. U cilju čuvanja advokatske tajne, advokat je dužan:
  - a) upozoriti i lično obavezati svoje advokatske pripravnike, stručne saradnike za pravne poslove i sva druga lica koja angažuje u toku zastupanja, na čuvanje advokatske tajne, kao i na posljedice kršenja ove obaveze;
  - b) u prenošenju povjerljivih sadržaja poštom, telefonom, telefaksom, elektronskim putem ili na drugi posredan način, postupati sa razumnim oprezom i na najmanju mjeru svesti mogućnost da tajna bude otkrivena, bilo slučajno, bilo zloupotrebom sredstava komunikacije;
  - v) u okolnostima kada zna ili ima opravdan razlog da posumnja da se njegovi razgovori sa strankom slušaju ili prisluškuju, a naročito u policiji, zatvoru ili pritvoru, upozoriti stranku na ovu opasnost i na rizik da mu pod tim uslovima saopšti povjerljive podatke;
  - g) nadzirati lično ili posredstvom pouzdanog lica izradu prepisa, kopija ili snimaka povjerljivih isprava;
  - d) isprave na odgovarajući način zbrinuti i čuvati;
  - đ) upozoriti na povjerljivost sadržaja lica koje je ovlašteno da takav sadržaj prenese.

7. Otkrivanje advokatske tajne dopušteno je samo u slučaju da to stranka advokatu na nesumnjiv način dozvoli, ako je nužno radi odbrane stranke ili ako je to potrebno radi opravdanja odluke advokata o uskraćivanju odbrane.

3. NEDOPUŠTENI PRIBAVLJANJE STRANAKA

3.1. Zabrana reklamiranja

1. Advokat ne smije javno hvaliti svoje znanje i sposobnosti, niti se reklamirati.

2. Smatraće se da advokat krši zabranu reklamiranja posebno u situacijama kada:

a) ističe, dijeli ili u javnim medijima, elektronskom predstavljanju i u drugim publikacijama objavljuje saopštenja kojima nudi svoje usluge;

b) organizuje ili koristi usluge posrednika, agenata ili trećih lica koji ga reklamiraju, a naročito kada u tu svrhu dogovara upućivanje klijenata sa licima u pritvoru ili zatvoru i licima zaposlenim u policiji, sudu, tužilaštvu, upravi i drugim organima vlasti;

v) označava svoju kancelariju suprotno pravilima Statuta i ovog Kodeksa;

g) daje pravne savjete putem sredstava javnog informisanja.

3. Advokatu je dopušteno da u sredstvima javnog informisanja objavi podatak o otvaranju ili preseljenju svoje kancelarije, pri čemu se mora izbjeći svaki pokušaj ili utisak da je riječ o reklami. Takođe je dopušteno da advokat pošalje obavijest o otvaranju ili preseljenju svoje kancelarije pravosudnim organima, drugim advokatima i svojim strankama.

3.2. Zabrana nelojalne konkurencije

1. Advokat ne smije sticati stranke nelojalnom konkurencijom, a smatraće se da pribjegava nelojalnoj konkurenciji kada:

a) koristi poznanstva i veze sa licima u organima vlasti i drugim organizacijama i medijima da bi dogovorio upućivanje stranaka;

b) nudi besplatno zastupanje ili zastupanje za nagradu nižu od one koja je propisana Tarifom, protivno uslovima iz ovog Kodeksa;

v) obećava provizije i nagrade drugima za pribavljanje stranaka i saraduje sa nadripisarima;

g) pribavlja stranke putem ponuda, posrednika i reklama;

d) poziva se na dobre veze i poznanstva;

đ) ističe advokatsku tablu čiji oblik i sadržaj nije u skladu sa Statutom Advokatske komore Republike Srpske i ovim Kodeksom etike.

3.3. Zabrana nečasnog ili drugog nedopuštenog pribavljanja stranaka

Advokatu nije dopušteno pribavljanja stranaka na nečastan i drugi nedozvoljen način.

Smatraće se da advokat pribavlja stranke na nečastan i nedozvoljen način kada:

- a) obećava uspjeh, daje nerealne procjene ili dovodi stranku u zabludu u pogledu pravne prirode predmeta;
- b) omalovažava druge advokate;
- v) podstiče ili ne osporava uvjerenje stranke u efikasnost korupcije ili predlaže i nagovještava lično sudjelovanje u korupciji, stupa u kontakt sa strankama drugih advokata i navodi ih da na njega prenesu zastupanje ili preuzima stranke drugih advokata na način suprotan ovom Kodeksu;
- g) na raspravama i u drugim javnim istupima u svojstvu advokata izaziva incidente u namjeri da nametne utisak odvažnosti i stekne popularnost;
- d) ili na drugi način koji je po opštem shvatanju nečastan i nedozvoljen.

4. ISTUPANJE U JAVNOSTI I STRUČNI RAD

1. U načelu, advokat ne smije davati u javnosti na bilo koji način podatke o strankama koje zastupa, činjenicama i okolnostima koje su mu poznate iz predmeta koje je primio na zastupanje kao ni ono što mu je stranka povjerala kao svom zastupniku.
2. U javnom istupanju advokat treba da vodi računa o zabrani reklamiranja i o značaju i ugledu advokature.
3. Kada u naučnoj, pedagoškoj i publicističkoj djelatnosti, u stručnim radovima, na stručnim skupovima pravnika i u sredstvima javnog informisanja iznosi vlastito tumačenje propisa i pravnih pojmova, ili ukazuje na propise i pojave koje doprinose ili štete demokratskom poretku, vladavini prava, pravnoj sigurnosti i slobodama i pravima građana, advokat može da uz svoje ime ističe i naziv profesije „advokat“.

5. ODNOS PREMA STRANCI

1. Sloboda međusobnog izbora i međusobno povjerenje između advokata i stranke osnovne su pretpostavke za prihvatanje i trajanje, uspješnu pripremu i organizaciju zastupanja.
2. Advokat će u obavljanju svoje profesionalne djelatnosti postupati samo onda kada za to ima ovlaštenje stranke.

3. Advokat je dužan pružiti pravnu pomoć stranci koja mu se obrati, a smije uskratiti pružanje zatražene pravne pomoći samo iz razloga propisanih Zakonom o advokaturi, Statutom i ovim Kodeksom.

4. Na donošenje odluke o zastupanju ne smiju uticati razlike u polu, rasi, vjeri, nacionalnosti, jeziku, političkom i drugom ubjeđenju, porijeklu, društvenom položaju, ekonomskoj moći, imovnom stanju i stranačkoj pripadnosti.

5. Kada prihvati pružanje pravne pomoći, advokat je dužan savjesnim i stručnim radom opravdati povjerenje koje mu je ukazalo lice koje ga je izabralo za svog pravnog zastupnika. Advokat mora uvijek postupati u najboljem interesu stranke i mora interes stranke staviti čak i ispred svog ličnog interesa i interesa svojih kolega advokata.

6. Advokat može odbiti zastupanje stranke samo zbog opravdanih razloga i to:

a) ako je opterećen ranije preuzetim obavezama u vezi sa zastupanjem;

b) ako smatra da takvu pravnu pomoć ne može sa uspjehom pružiti stranci;

v) ako su izgledi za uspjeh minimalni ili nikakvi;

g) ako su zahtjevi stranke nerealni ili očigledno suprotni njenim vlastitim interesima;

d) ako stranka nije sposobna ili ne želi da plati nagradu za njegov rad ili plaćanje nagrade uslovljava uspjehom u sporu ili iz drugih opravdanih razloga.

7. U krivičnim predmetima ne smatraju se opravdanim razlozima za odbijanje odbrane: lične osobine okrivljenog, vrsta krivičnog djela i visina zapriječene kazne, način odbrane okrivljenog i revolt koje je krivično djelo izazvalo u javnosti.

8. Ukoliko utvrdi da stranka koju brani ili zastupa daje neistinite podatke ili navode, neistinite činjenice u predmetu, advokat može otkazati pružanje pravne pomoći. U tom slučaju, otkaz punomoći advokat može dati iz svih onih razloga zbog kojih može odbiti pružanje pravne pomoći pri čemu je obavezan najmanje 30 dana nakon otkaza punomoći preduzimati sve radnje u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica za lice kojem je punomoć otkazao.

9. Advokat neće zastupati lice sa protivrječnim interesima, a ukoliko se ta protivrječnost pojavi u toku postupka, dužan je otkazati punomoć. Pri tome advokat ne može savjetovati, zastupati ili djelovati u interesu dvije ili više stranaka u istom predmetu ako u njemu postoji sukob interesa.

10. Advokat treba odbiti zastupanje:

a) ako ga je preporučila suprotna stranka ili njen punomoćnik;

b) ako je sa suprotnom strankom ili njenim punomoćnikom u takvim porodičnim, ličnim ili poslovnim odnosima koji objektivno mogu dovesti u sumnju njegovu nepristrasnost i savjesnost, osim kada stranka, iako upoznata sa ovim činjenicama, izričito zahtijeva zastupanje i advokat je sam uvjeren da to neće nepovoljno uticati na njegov rad;

v) ako je kao sudija, tužilac ili drugo službeno lice u organima vlasti postupao u predmetu u kome je rješavano o prethodnom pitanju u odnosu na predmet zastupanja.

11. Advokat je dužan odbiti zastupanje:

a) ako je zahtjev stranke očigledno suprotan pozitivnim propisima;

b) ako je on ili koji drugi advokat koji je radio ili radi u istoj advokatskoj kancelariji, zajedničkoj advokatskoj kancelariji, advokatskom ortačkom društvu ili advokatskom društvu, u istom predmetu ili predmetu koji je s njim pravno povezan zastupao protivnu stranku ili obje stranke;

v) ako istovremeno u drugom predmetu zastupa suprotnu stranku;

g) ako je zahtjev ili interes stranke u suprotnosti sa interesima pravnog lica u kojem advokat ima kakav položaj ili ga zastupa;

d) ako mu se za zastupanje obrati stranka koja u istom predmetu već ima advokata s kojim nije postigla saglasnost o pravnom osnovu i organizaciji zastupanja.

12. Prilikom preuzimanja zastupanja advokat će stranci ukazati:

a) na interes da otkrije pobude i ciljeve, i da istinito i u potpunosti iznese činjenice i dokaze;

b) na pravilo da je povjerljivost iznesenih podataka zaštićena obavezom čuvanja advokatske tajne;

v) na svoju ocjenu činjenične i pravne sadržine predmeta;

g) na vrstu i osnovne osobine postupka koji će biti primijenjen;

d) na način obračuna i naplate, i na tačan ili približan iznos nagrade i troškova.

13. Advokat je dužan:

a) da se prema svim strankama i predmetima odnosi jednako savjesno i stručno;

b) da u zastupanju postupa bez nepotrebnog odugovlačenja;

v) da stranku blagovremeno obavještava o svim bitnim promjenama u predmetu, a na traženje stranke, i o svim pojedinostima;

g) da stranku upozna s promjenama svojih pravnih i činjeničnih ocjena;

d) da stranci, na njen zahtjev, osim ličnih bilješki i primjeraka podnesaka koje je sam sačinio, preda sve isprave, zapisnike, kopije ili prepise vlastitih podnesaka, druge podneske i odluke, bez obzira na to da li zastupanje traje ili je otkazano i da li nagrada i troškovi jesu ili nisu plaćeni.

14. Kao zastupnik, a naročito kao branilac okrivljenog u pritvoru, advokat je dužan ukazati na povrede prava odbrane i druga kršenja zakona na štetu svoje stranke, ne pretpostavljajući

njenim interesima svoje odnose sa drugim advokatima, sudijama, tužiocima i drugim učesnicima u postupku.

15. Suprotno je odredbama Kodeksa kada advokat:

a) prima nove stranke ili predmete u mjeri koja ugrožava ispunjenje njegovih obaveza prema postojećim strankama i prema predmetima koji su u toku,

b) izlaže stranku nepotrebim izdacima, naročito predlaganjem suvišnih dokaza i bezrazložnim uzrokovanjem odlaganja ili povećavanja broja rasprava;

v) sa strankom zaključuje ugovor o doživotnom izdržavanju ili ugovor kojim od stranke besteretno stiče imovinu i imovinska prava;

g) iz svojih sredstava za stranku polaže jemstvo ili plaća obezbjeđenje, novčanu kaznu, obeštećenje i troškove u postupku, osim ako to opravdavaju izuzetne i trenutne okolnosti ili se radi o malim iznosima, a ugled i platežna sposobnost stranke daju osnova za uvjerenje da se radi o kratkoročnoj pozajmici;

d) poistovjećuje se sa svojom strankom i njenim interesom.

16. Advokat može otkazati zastupanje ako za to postoje ili on smatra da postoje opravdani razlozi. Opravdani razlozi u ovom slučaju jesu svi razlozi zbog kojih je advokat mogao da odbije prihvatanje zastupanja, izuzev preopterećenosti obavezama koju je sam prouzrokovao naknadnim primanjem novih predmeta.

17. Advokat je dužan otkazati zastupanje iz istih razloga zbog kojih je imao obavezu da se zastupanja ne prihvati, a ukoliko su mu ovi razlozi bili ili morali biti poznati i u vrijeme kada se zastupanja prihvatio, odgovoran je za štetne posljedice koje su, zbog njegovog zastupanja ili u periodu tog zastupanja, nanesene stranci, drugom licu ili interesima pravde.

18. Advokat treba voditi računa i tome da zastupanje ne otkaže na način i u trenutku koji bi stranci prouzrokovao štetu.

19. Kad otkaže zastupanje advokat je u obavezi da preduzima u korist stranke mjere neophodne za sprečavanje ili otklanjanje štetnih posljedica za stranku u predmetu, osim ako stranka već ima i drugog punomoćnika, sve dok ga stranka takve obaveze na nesumnjiv način ne oslobodi, dok ne angažuje drugog zastupnika ili dok ne istekne zakonom propisan rok obaveze preduzimanja procesnih radnji nakon otkazivanja zastupanja.

20. Nakon otkazivanja zastupanja advokat treba da se suzdrži od davanja izjava koje bi stranci pogoršale položaj u postupku ili joj donijele neprijatnosti u javnosti ili u privatnom životu.

6. ODNOS PREMA SUPROTNOJ STRANCI

1. Advokat treba i prema suprotnoj stranci nastupati odmjereno, učtivo i objektivno, nastojeći time stvoriti uslove da se spor što prije riješi u obostranom interesu.
2. Advokat ne smije iskoristiti neukost, zabludu ili plašljivost suprotne stranke, naročito ako ona nema pravnog zastupnika, kako bi za svoju stranku pribavio neosnovanu korist.
3. Advokat ne smije dolaziti ni u kakav kontakt sa suprotnom strankom bez znanja advokata koji tu stranku zastupa ili bez znanja svoje stranke.
4. Odnos prema suprotnoj stranci mora biti korektan. Ako suprotna stranka sama nije korektna, advokat prema njoj može postupati odlučno i energično, naročito onda kada bi izostanak takvog njegovog ponašanja štetio opravdanim interesima stranke koju on zastupa.
5. Ni u kom slučaju advokatu nije dozvoljeno protivnu stranku omalovažavati ili potcjenjivati, a dužan je u svakom pogledu poštovati njeno ljudsko dostojanstvo.

7. MEĐUSOBNI ODNOSI ADVOKATA

1. Između advokata, advokatskih pripravnika i stručnih saradnika za pravne poslove potrebno je da postoji profesionalna saradnja i odnos povjerenja.
2. Poštovanje koje advokat duguje svome pozivu obavezuje ga na kolegijalan i lojalan odnos prema drugim advokatima i na profesionalnu solidarnost. Takvi međusobni odnosi ne smiju štetno uticati na savjesnost i odlučnost advokata prilikom zastupanja ili odbrane svoje stranke.
3. Neprihvatljivo je nelojalno pribavljanje klijenata, reklamiranje protivno uslovima određenim u Statutu i ovom Kodeksu, davanje negativnih izjava o drugim advokatima, advokatskim pripravicima i stručnim saradnicima za pravne poslove, kao i održavanje bilo kakvog kontakta sa nadripisarima.
4. U cilju uspostavljanja i održavanja dobre profesionalne saradnje advokat treba:
  - a) s drugim advokatima razmjenjivati stručna znanja i mišljenja;
  - b) prihvatiti zamjenu advokata koji to od njega traži, osim ako je spriječen zbog ranije preuzetih obaveza u svojoj advokatskoj kancelariji, i o rezultatima zamjene bez odlaganja obavijestiti advokata koji je zamjenu tražio.
5. U pružanju pravne pomoći stranom advokatu zamoljeni advokat mora biti svjestan činjenice povećane odgovornosti prilikom zastupanja ili davanja pravnog savjeta. Ovi razlozi nalažu da advokat takve slučajeve preuzme samo ukoliko ih može obraditi stručno i bez odugovlačenja.
6. Advokat ne smije kontaktirati sa licem za koje zna da ga zastupa drugi advokat bez pristanka drugog advokata.

7. Advokat može preuzeti stranku od drugog advokata kada se uvjeri da je ta stranka prethodno otkazala punomoć tom advokatu i da je u cjelosti izmirila obaveze prema njemu.

8. Interesi kolegijalne solidarnosti, profesionalne saradnje i ugleda advokature nalažu advokatu:

a) da nastoji popraviti poremećene odnose sa drugim advokatom;

b) da ne dozvoli da narušeni odnosi s drugim advokatom dođu do izražaja u zastupanju pred sudom ili drugim organom;

v) da nesporazume s drugim advokatom rješava mirnim putem, između sebe ili pred organima Komore, prije obraćanja sudu ili drugom nadležnom organu, što je u skladu sa moralnim principima ovog Kodeksa.

8. ADVOKATSKI PRIPRAVNIK I STRUČNI SARADNIK ZA PRAVNE POSLOVE

1. Advokat, zajednička advokatska kancelarija, advokatsko ortačko društvo i advokatsko društvo, kao poslodavci (u daljnjem tekstu: Poslodavac) mogu primiti u radni odnos na određeno vrijeme diplomiranog pravnika bez prakse, advokatskog pripravnika, radi obavljanja pripravničke vježbe, koju je dužan obezbijediti saglasno programu obuke advokatskih pripravnika u Advokatskoj komori Republike Srpske kako bi isti stekao potrebno znanje i vještinu radi polaganja pravosudnog ispita.

2. Poslodavac može primiti u radni odnos stručnog saradnika za pravne poslove na određeno ili neodređeno vrijeme.

3. Poslodavac je dužan uredno plaćati ugovorenu naknadu za rad advokatskom pripravniku i stručnom saradniku za pravne poslove, plaćati druge novčane obaveze koje proističu iz ugovora o radu i omogućiti ostvarivanje dugih prava koja imaju po osnovu rada i radnog odnosa.

4. U izvršavanju poslova pružanja pravne pomoći koji su advokatskom pripravniku ili stručnom saradniku za pravne poslove povjereni od strane poslodavca advokatski pripravnik i stručni saradnik za pravne poslove su dužni se pridržavati uputstava i instrukcija poslodavca, kao i etičkih normi koje su navedene i opisane u ovom Kodeksu etike i drugim opštim aktima Advokatske komore Republike Srpske.

9. ODNOS PREMA ADVOKATSKOJ KOMORI REPUBLIKE SRPSKE

1. Advokat je dužan na svakom mjestu i u svako doba čuvati ugled, samostalnost i nezavisnost Advokatske komore Republike Srpske i njenih organa. Pravo i dužnost advokata je da učestvuje i pomaže u radu organa Advokatske komore Republike Srpske.

2. Čast je za advokata da bude izabran za člana organa Advokatske komore Republike Srpske. Kao član organa Advokatske komore Republike Srpske advokat je dužan ažurno, stručno i savjesno izvršavati sve obaveze koje ima po tom osnovu.

3. Advokat je obavezan blagovremeno i u potpunosti ispunjavati materijalne i druge obaveze prema Advokatskoj komori Republike Srpske i izvršavati konačne odluke njenih organa.
4. Neizvršavanje odluka organa Advokatske komore Republike Srpske i neizvršavanje ili neuredno izvršavanje materijalnih obaveza prema Advokatskoj komori Republike Srpske, smatra se težom povredom advokatske dužnosti.
5. Težom povredom advokatske dužnosti smatra se i svako uvredljivo ponašanje u pisanim ili usmenim obraćanjima organima Advokatske komore Republike Srpske i dostavljanje neistinitih podataka tim organima.

10. ODNOS PREMA SUDOVIMA, UPRAVNIM I DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA

1. Odnos advokata prema sudovima, upravnim i drugim državnim organima i njihovim predstavnicima, i odnos suda, drugih organa i njihovih predstavnika prema advokatu, izraz je pravne kulture i uvažavanja pravničke profesije.
2. Advokat mora u toku postupka pokazati dužno poštovanje prema sudu ili drugom organu braneći časno interese svoje stranke, na način koji je za nju najbolji, a u skladu sa zakonom, pri čemu je dužan čuvati samostalnost i nezavisnost advokatske profesije. Advokat je dužan i svoju stranku upućivati na poštovanje pravosudnih, upravnih i drugih organa pred kojima se vodi postupak, u skladu sa pravilima ovog Kodeksa.
3. Pravila kojima se reguliše odnos advokata prema sudu određuju i odnos advokata prema sudijama i svim drugim licima zaposlenim u pravosuđu.
4. Podnesci i usmena izlaganja advokata treba da budu jasna, sažeta, umjesna i logična, a kritika koju advokat upućuje sudu, upravnim i drugim državnim organima i njihovim predstavnicima ne smije biti saopštena na neprimjeren ili uvredljiv način.
5. U odnosu prema sudu, upravnim i drugim državnim organima ili njihovim predstavnicima advokat ne smije:
  - a) uticati na tok postupka i donošenje odluke neprofesionalnim sredstvima i pritiscima, a naročito obraćanjem organima i licima koja nemaju pravo da se upliću u postupak, raspravljanje i odlučivanje;
  - b) ispoljavati rodbinske ili prijateljske odnose sa sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti pred strankom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, ili da pred ovim licima stvara utisak postojanja takvih odnosa;
  - v) nepovoljan tok ili ishod postupka pravdati pripisivanjem korupcije i drugih vidova zloupotreba sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti, ili podržavati takvo uvjerenje stranke, osim ako on ili njegova stranka raspolažu dokazima koji bi predstavljali osnov za podnošenje krivične ili disciplinske prijave;

g) zloupotrebjavati ulogu branioca da bi stranci, ili posredstvom stranke koja je u pritvoru ili na izdržavanju kazne, drugim pritvorenima ili zatvorenima krišom dostavljao pisma, poruke ili predmete, čije je dostavljanje zabranjeno, podložno kontroli ili namijenjeno nedozvoljenim ciljevima;

d) da pred svojom strankom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, uoči ročišta ulazi u sudnicu ili drugu službenu prostoriju za raspravu prije zvanične prozivke, ili se nakon završetka ročišta u sudnici ili takvoj prostoriji zadržava i po izlasku svih ovih lica, osim ako svoj ulazak ili ostanak prethodno tim licima opravda postojanjem izuzetnih, opravdanih i istinitih razloga;

đ) pribjegavati procesnim zloupotrebama, a naročito ne smije koristiti neosnovane razloge za odlaganje ročišta i iznositi podatke i dokaze za koje zna da nisu istiniti.

11. ORGANIZACIJA POSLOVANJA U ADVOKATSKOJ KANCELARIJI

1. Advokat može imati samo jednu advokatsku kancelariju, koja po izgledu i uređenju mora biti u skladu sa značajem i ugledom advokature i uslovima neophodnim za čuvanje advokatske tajne i odgovarajuće držanje i čuvanje spisa, odnosno koja ispunjava uslove utvrđene opštim aktom Advokatske komore Republike Srpske.

2. Advokat je dužan u svojoj advokatskoj kancelariji obezbijediti uredno vođenje predmeta/spisa, njihovo čuvanje, o njima voditi tačnu evidenciju tako da stranku na svaki njen zahtjev može informisati o stanju predmeta, a po potrebi, u kratkom roku obavijestiti o tome i odgovarajući organ Advokatske komore Republike Srpske.

Advokat mora imati određeno sjedište svoje advokatske kancelarije i ne smije imati filijalu kancelarije.

3. Svi advokati iz zajedničke advokatske kancelarije imaju sjedište u istom mjestu i u istom radnom prostoru, pogodnom za advokaturu u takvom obliku rada. Advokatsko ortačko društvo i advokatsko društvo mogu imati samo jednu advokatsku kancelariju sa sjedištem u sjedištu društva i ne mogu osnivati poslovne jedinice.

4. Tabla advokata se ističe na zgradi u kojoj je sjedište njegove kancelarije. Ova obaveza se odnosi i na zajedničku advokatsku kancelariju, advokatsko ortačko društvo, advokatsko društvo i strane advokate, upisane u odgovarajuće imenike, odnosno upisnike, Advokatske komore Republike Srpske.

5. Advokat je obavezan na svaki podnesak koji je sačinio staviti svoj pečat i podnesak potpisati.

6. Sadržaj i oblik table i pečata uređuje se opštim aktom Advokatske komore Republike Srpske.

12. NAGRADA I TROŠKOVI ZASTUPANJA

1. Advokat ima pravo na nagradu za pruženu pravnu pomoć i pravo na naknadu troškova koji su nastali u i radi izvršavanja pružanja pravne pomoći prema Tarifi o nagradama i naknadama troškova za rad advokata.

2. Nagradu i troškove zastupanja advokat će naplatiti prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ili po ugovoru, a na traženje stranke omogućiće joj uvid u Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad advokata važeću na dan izvršene radnje zastupanja i na dan plaćanja nagrade i naknade i dati joj specifikaciju obračuna nagrade i naknade u pismenoj formi.
3. Advokat je dužan informisati stranku o procjeni troškova zastupanja i upozoriti je na mogućnost da troškovi odmjereni od suda na teret protivne stranke mogu biti manji od njegove procjene.
4. Advokat može unaprijed naplatiti predviđene troškove, kao i one koji će nužno nastati radi pružanja pravne pomoći. Ukoliko ove troškove stranka ne plati unaprijed, advokat neće povrijediti pravila profesije ako odbije pružanje pravne pomoći ili u toku postupka na odgovarajući način uskrati zastupanje.
5. Ukoliko stranka ne plati nagradu ili naknadu, advokat će je pismeno opomenuti na tu obavezu i upozoriti da će u protivnom naplatu zatražiti sudskim putem.
6. Advokatu nije dopušteno:
  - a) da zaključuje ugovor o nagradi iskorištavajući težak položaj stranke u postupku, zloupotrebljavajući načelo poštenja tako što stranci neistinito prikazuje njen položaj teškim ili težim nego što to objektivno jeste;
  - b) da ugovara, traži ili prima nagradu od stranke za odbranu po službenoj dužnosti, osim ako sudu dostavi punomoć i zatraži da ga sud razriješi svojstva branioca po službenoj dužnosti.

13. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Stupanjem na snagu ovog Kodeksa etike prestaje da važi Kodeks etike advokata Advokatske komore Republike Srpske od 12. 03. 2005. godine.
2. Disciplinski postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog Kodeksa etike, a nisu pravosnažno okončani do njegovog stupanja na snagu, sprovedeće se na osnovu ovog Kodeksa etike ukoliko je to jednako ili povoljnije za prijavljenog, odnosno disciplinski optuženog advokata.
3. Ovaj Kodeks etike advokata Advokatske komore Republike Srpske stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

P r e d s j e d n i k,

Jovan S. Čizmović, s. r.

Broj: Sk. AK RS- 13/2016.

U Banjoj Luci, Mart 19. 2016. godine.

